

# Forslag til prinsipper for bruk av markedet på e-helseområdet

Fra Roald Kvam, Senior Adviser Motitech AS

## Intro

Mange aldersrelaterte utfordringer skyldes inaktivitet mer enn alderen i seg selv. Noe av det viktigste vi kan gjøre er å legge til rette for regelmessig fysisk aktivitet – sammen!

Sykehjemsetaten i Bergen Kommune sto bak pilotprosjektet der vi i Motitech AS utviklet Motiview-konseptet, kjent som "sykling til film", som stimulerer eldre og personer med demens til økt fysisk aktivitet og kognitiv trening og sosial interaksjon.

Idag er Motiview brukt i 11 land, og løftes fram i [regjeringens kvalitetsreform "Leve Hele Livet"](#) som et eksempel til inspirasjon.

Direktoratet for e-helse gjennomfører en åpen høring på forslag til prinsipper for bruk av markedet på e-helseområdet, og har invitert oss til å komme med uttalelse. Frist for innspill, til [postmottak@ehelse.no](mailto:postmottak@ehelse.no), er 15. juni 2022. Her følger tre innspill fra oss i Motitech AS

## 1. Økosystemet for bruk av markedet

Kommunen skal både være katalysator for og kunde av innovasjoner innen helse- og omsorgstjenester. I den dobbeltrollen (samfunn og organisasjon) kan kommunen snart styrke og svekke selve økosystemet for innovasjon vi trenger for å nå viktige målsettinger lokalt og nasjonalt, enten det gjelder utfordringene i (morgen)dagens helse- og omsorgstjenester spesielt eller bærekraftsmålene generelt.

Stadig flere kommuner gjør [innovative anskaffelser](#)<sup>1</sup> i klynger. Formålet med konseptet er å bruke nasjonale utfordringer til å utvikle nasjonale markeder for nye løsninger.

Det er smart av kommunen som kunde, både mtp en arbeidskrevende anbudsprosess og en sterkere forhandlingsposisjon overfor leverandørene. Det er mest til gunst for store selskaper som kan levere på store anbud. Det struper de mindre som i beste fall blir "added value" i de stores tilbud.

De små og mellomstore (SMB) utgjør 99% av alle bedrifter i Norge og står for halvparten av den årlige verdiskapningen vår<sup>2</sup>. Prinsipper Direktoratet for e-helse legger til grunn for

---

<sup>1</sup> <http://innovativeanskaffelser.no/>

<sup>2</sup> [Fagartikkel hos NHO.](#)

samhandling med markedet bør derfor sikre og aktivt strategisk bruke skaperkraften fra startup- og scaleup-miljøet, de små og de mellomstore.

Blir veien til kommune-kunden lang, må veien til utlandet bli kort for oss som er små nå, enten vi er i en startup- eller skaleringsfase. Det er ikke trist for oss, men VI, Norge, mister arbeidsplasser, svekker den regionale utviklingen som bærer oss alle, taper kompetanse og går glipp av menneskeglade merkevarer.

For mer enn noe annet så er ambisjonene for helse- og omsorgssektoren livsglade!

## **2. Veien fra innovasjon til implementering går gjennom lederne**

Helsenæringen (2019), såvel som Menonrapporten (2020) viser at vi må bli bedre på implementering av god innovasjon, og bygge innovative ledere gjennom skolering og økt kompetanse.

Vi tror det er rett fordi veien fra innovasjon til implementering går gjennom lederne.

Her mener vi at de foreslåtte prinsippene om "Sourcingstrategi", "Kontraktsvalg" "Næringsutvikling", "Samspillsnormer" og "Forutsigbarhet" kan bli viktige drivere.

Vi ønsker at man også ser på hvilke kriterier lederne vurderes mot og systemet for gevinstrealisering ("siloene") slik at det blir en udelt positiv sak for ledere å gi seg i kast med både innovasjon og implementering.

Dersom ledere i kommune-Norge vurderes mot innfrielsesgraden av inneværende års budsjett, så svekkes deres mot til å satse. Særlig om gevinsten løses ut i en annens "silo", eller ikke materialiserer seg før to budsjettår fram i tid. Kan vi legge til prinsipper som premierer ledere som lykkes med implementering? Og se til at en silo som unngår kostnader for storsamfunnet eller øker kvaliteten for sine brukere får re-investere deler av verdiskapningen i egen silo? Det kan gjøre innovatører til attraktive samarbeidspartnere for lederne i kommunal sektor.

## **3. Kollektiv kreativ kraft**

I KS sitt Innovasjonsbarometer, både for [2018](#) og [2020](#), sier kommunene at de samarbeider med andre om innovasjonsprosesser. Det var bare det at de vanligste samarbeidspartnere er kommunale og fylkeskommunale arbeidsplasser, arbeidstaker-

organisasjoner og tillitsvalgte. Bare 15–20% sier de samarbeider med private aktører<sup>3</sup>. Her har Norge mye godt til gode!

Det er ikke sant at kommunen alene "kan Norge". Eller at alle private aktører er lik "velferdsprofitører". Vi er Norge sammen! I møte med eldrebølgen og spørsmål om å nå bærekraftsmål, er det én ting som gjelder: *Gjennomføringskraft*. Den trenger to bein å gå på: *Samskaping* og *Skalering*.

I 2017 var Bergen vertskap for proffenes sykkel-VM. Da bestemte vi oss for å lage [verdens første og eneste Sykkel-VM for eldre og personer med demens](#)! Alle som har Motiview får bli med på Sykkel-VM. I 2021 var vi 5077 deltakere i 260 lag, fra 11 nasjoner, som syklet mer enn 156 000 km i løpet av 4 uker. Det er 4 ganger kloden! *Her er diabetes, parkinson, amputerte bein, kols og slag, surstoff-flasker og alzheimers, utagering og angst, uggen balanse og hoftebrudd til rehabilitering...* Dette forteller oss at det er fullt mulig å takle inaktivitet med rein livskvalitet gjennom solid, menneskeglad motivasjonsteknologi fra Alver Kommune, Vestland, Norge.

**Vi tenker at de foreslåtte prinsippene fra Direktoratet for e-helse sammen med våre innspill kan bidra til dette:**

- 1. Sikre rom for og bruk av den strategisk skaperkraften i startup- og scaleup-miljøet, de små og de mellomstore.**
- 2. Smadre siloene og premierer rask implementering av god innovasjon.**
- 3. Legg til rette for mer samskaping mellom offentlige og private aktører – og skalere løsninger som beviselig møter konkrete behov i sektoren og tar oss nærmere bærekraftsmåla.**

---

<sup>3</sup> Til [Innovasjonbarometeret '20](#) sier 20% av lederne at de samarbeider med private virksomheter i innovasjonsprosesser. Dette er en økning på 5% fra '18, men resultatene er ikke sammenlignbare siden man i '20 har målt innovasjonsgrad i flere sektorer. Bruk av innovative anskaffelser har økt i perioden, og kan være en forklaring på mer samarbeid mellom offentlig og privat sektor.